

Projektipäällikkö Mika Lehtonen

21.10.2009

HE 106/2009 VP, ASELAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMINEN

Hallituksen esityksen tavoitteena on turvata ampuma-aseella tapahtuvan harrastustoiminnan jatkuminen, mutta toisaalta parantaa luvanhakijan henkilökohtaista sopivuutta koskevia lupaviranomaisen tiedonsaantioikeuksia. Lisäksi tavoitteena on yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta ongelmalliseksi osoittautuneiden käsiaseiden eli pistoolien, pienoispistoolien, revolverien ja pienoisrevolverien valvonnan tehostaminen siten, että luvan saisi vain henkilö, joka osoittaa aktiivisesti harrastavansa ampumaurheilua taikka loukku- tai luolapyyntiä. Myös käsiaseilla tapahtuvan harrastuksen jatkumista valvottaisiin.

Vähimmäisikä

Voimassaolevan ampuma-aselain (1/1998) mukaan lupa ampuma-aseen hankkimiseen ja hallussapitoon sekä rinnakkaislupa voidaan antaa 18 vuotta täyttäneelle henkilölle. Metsästyslain mukaan sallittua eläinten ampumista sekä ampumaurheilua ja -harrastusta varten lupa voidaan kuitenkin huoltajien suostumuksella antaa 15 vaan ei 18 vuotta täyttäneelle henkilölle. Luvan antaminen alle 18-vuotiaalle on asedirektiivin (1991/477/ETY) mukaan näihin tarkoituksiin sallittua.

Asedirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin (2008/51/EY) mukaan lupa ampuma-aseen hallussapitoon voidaan antaa alle 18-vuotiaalle direktiivissä säädetyin edellytyksin. Direktiivin mukaan lupa ampuma-aseen hankkimiseen voidaan antaa alle 18-vuotiaalle vain, jos hankkiminen tapahtuu muuten kuin ostamalla (ks. liite). Voimassa oleva ampuma-aselaki ei täytä asedirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin vaatimuksia siltä osin kuin se sallii ampuma-aseen ostamalla tapahtuvan hankinnan 15 vaan ei 18 vuotta täyttäneelle.

Hallitus esittää, että asedirektiivin muutoksen edellyttämä muutos ampuma-aselakiin toteutetaan siten, että ampuma-aseen hankkimisluvan alaikärajaksi säädetään 18 vuotta ja käsiaseiden osalta 20 vuotta. Huoltajien suostumuksella rinnakkaislupa haulikkoon, kivääriin, pienoiskivääriin tai yhdistelmäaseeseen voidaan antaa metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista taikka ampumaurheilua ja -harrastusta varten myös 15 vaan ei 18 vuotta täyttäneelle henkilölle, joka muuten täyttää luvan saajaa koskevat edellytykset. Rinnakkaislupajärjestelmä turvaa 15 vaan ei 18 vuotta täyttäneiden metsästysmahdollisuudet, se on selkeä ja korostaa tällaisen henkilön huoltajan tai muun lähipiiriin kuuluvan täysi-ikäisen henkilön vastuuta nuoren metsästäjän tai urheiluampujan ohjauksessa.

Jotta nuoren harrastaminen olisi mahdollista siinäkin tapauksessa, että hänen lähipiirissään ei ole henkilöä, joka harrastaisi metsästystä tai urheiluammuntaa, esitetään lisättäväksi uusi hankkimislupaa koskeva lupaperuste. Hankkimislupa voitaisiin antaa 15 vuotta vaan ei 18 vuotta täyttäneen,

luvanhaltijan huollettavana olevan henkilön hallussa pidettäväksi tarkoitettun haulikon, kiväärin, pienoiskiväärin tai yhdistelmäaseen säilyttämistä ja kuljettamista varten. Tällä perusteella annettu hallussapitolupa ja rinnakkaislupa raukeaisivat rinnakkaisluvanhaltijan täyttäessä 19 vuotta.

Käsiase loukku- tai luolapyyntiin

Metsästysasetuksen 16 §:n 4 momentin mukaan käsiasetta ei saa käyttää metsästyksessä. Asetuksen 19 §:ssä kuitenkin todetaan, että luolassa, loukussa tai muutoin vastaavissa olosuhteissa olevan eläimen ampumiseen saa käyttää tarkoitukseen sopivaa ampuma-asetta eli myös käsiasetta. Voimassa olevan ampuma-aselain 44 §:n 1 momentin mukaan hankkimislupa voidaan antaa vain sellaista ampuma-asetta varten, joka ei lippaan patruunamäärän, kaliiperin tai muiden ominaisuuksien perusteella ole hakijan ilmoittamaan käyttötarkoitukseen tarpeettoman tulivoimainen ja tehokas sekä joka soveltuu hyvin hakijan ilmoittamaan käyttötarkoitukseen.

Esityksessä ehdotetaan selvennettäväksi, millaiset käsiaseet ovat loukku- tai luolapyyntiin soveltuvia ampuma-aseita. Sen mukaan metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista varten hankkimislupaa ei voitaisi antaa muuhun käsiaseeseen kuin kertatulitoimiseen pienoispistooliin taikka pienoisrevolveriin. Tällöin tarpeettoman tulivoimaiset ja tehokkaat käsiaseet olisi rajattu luvansaannin ulkopuolelle suoraan laissa. Käytäntö on tällöin yhtenäinen eikä lupaviranomaisen tarvitse erikseen perustella tarpeettoman tulivoimaisen tai tehokkaan aseiden soveltumattomuutta kyseiseen käyttötarkoitukseen. Hankkimislupa käsiaseeseen annettaisiin vain 20 vuotta täyttäneelle henkilölle.

Esityksessä ehdotetaan, että lupa metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista varten annettaisiin edellä mainittuihin käsiasetyyppeihin ainoastaan henkilölle, joka esittää riistanhoitoyhdistyksen antaman todistuksen aktiivisesta harrastuksestaan. Riistanhoitoyhdistyksillä on viranomaistehtäviä. Ne ohjaavat pienpetojen metsästystä riistanhoitotoimenpiteenä ja pitävät saalismääristä tilastoja ja järjestävät kilpailuja. Niillä on siten säännönmukaisesti paras tieto pienpetopyynneistä ja pyytäjistä. Harrastuksen aktiivisuus olisi metsästyskausittain säännönmukaisesti jatkuvaa pyyntiä, johon muu kuin käsiase ei sovellu.

Ensimmäinen käsiaselupa annettaisiin enintään viiden vuoden määräajaksi. Tämän jälkeen luvanhaltijan olisi viiden vuoden välein esitettävä riistanhoitoyhdistyksen todistus loukku- tai luolapyynnin aktiivisesta harjoittamisesta.

Lopuksi

Henkilön sopivuuden selvittämistä koskevat hallituksen esityksen säännökset koskevat myös niitä luvanhakijoita ja -haltijoita, joilla lupaperusteena on metsästys. Koska esitys ei sisällä pitkien metsästysaseiden luvansaantia koskevia rajoituksia, ovat sen vaikutukset kokonaisuudessaan metsästyksen osalta vähäiset.

LIITE

Asedirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin säännös vähimmäisikärajoista:

Rajoittamatta 3 artiklan soveltamista jäsenvaltiot voivat sallia ampumaseiden hankinnan ja hallussapidon ainoastaan henkilöille, joilla on siihen hyväksyttävä peruste ja:

a) jotka ovat täyttäneet 18 vuotta, paitsi jos muu kuin ostamalla tapahtunut hankinta sekä hallussapito liittyvät metsästyksen ja urheiluammunnan harjoittamiseen, edellyttäen että alle 18-vuotiaat harjoittavat ammuntaa vanhempiensa luvalla tai vanhempiensa tai sellaisen aikuisen ohjauksen alaisina, jolla on voimassa oleva aseenkantolupa tai metsästyslupa, tai harjoituskeskuksissa, joilla on toiminnan harjoittamiseen lupa, taikka muutoin hyväksytyissä keskuksissa;